

САВЕЗ СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**ПРОГРАМ РАДА
САВЕЗА СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ПЕРИОД ЈУЛИ 2025 – ЈУЛИ 2029. ГОДИНЕ**

ТЕСЛИЋ, 2025. године

УВОД

У тренутку када Савез синдиката Републике Српске започиње свој нови четворогодишњи мандат, у периоду када је већ увелико загазио у четврту деценију постојања, рада и дјеловања, перспективе економског и друштвеног развоја, те геополитичка ситуација у Републици Српској, окружењу, као и у цијелом свијету никад није била сложенија.

Проблеми са којима се суочавамо у Републици Српској су првенствено развојног карактера, стварани су и гомилани годинама, будући да је изостало доношење адекватних развојних програма, стратегија и мјера, што је додатно усложнила нестабилна политичка ситуација, тако да је несигурност и неизвјесност постала главна одлика данашњице.

Бити радник, а поготово заштитник радника на овим просторима није нимало лако, јер је то вјечита борба рада и капитала, стална борба радника за основна радничка права: за плату dostatну за живот и редовност примања, уплаћене доприносе, осмочасовно радно вријеме, годишњи одмор...за достојанство. А та борба је непрестана.

Питања која се односе на права и положај радника, радна мјеста, примања радника и сл. била су примарна и актуелна за Синдикат од почетка рада и дјеловања Савеза синдиката Републике Српске.

Савез синдиката Републике Српске наставља да усмјерава све своје напоре и капацитете у изналажењу начина, метода, механизма и адекватних рјешења за побољшање радних и животних услова за све раднике-чланове синдиката у условима када је колективно преговарање и социјални дијалог у Републици Српској већ годинама, па и више од деценије, у дубокој кризи.

Док је колективно преговарање готово замрло, социјални дијалог се одвија спорадично кроз (не)рад Економско-социјалног савјета Републике Српске, али сам квалитет тог социјалног дијалога не одговара оном који постоји на међународном и европском нивоу.

Криза колективног преговарања првенствено се тиче непостојања неопходног нивоа добре воље, повјерења и разумијевања од стране социјалних партнера, а посебно од стране послодаваца, јер једино репрезентативно удружење послодаваца окупља мали број послодаваца са ниским економским и опште - друштвеним утицајем и није исказало интерес за преговарањем и закључивањем колективних уговора, с тим да је Влада Републике Српске, тамо гдје је она оснивач или послодавац закључила колективне уговоре са репрезентативним синдикатима.

Савез синдиката Републике Српске је одговорио свим изазовима до сада, што ће бити циљ и у наредне четири године, а све у циљу очувања наших радника, да остану радити и живјети у Републици Српској, а затим и заштите њихових радничких права, као и економско-социјалног положаја радника-чланова синдиката и њихових породица.

Највриједније што Република Српска има јесте човјек, односно радник, а економију не могу сачувати они који имају велике банковне рачуне, машине и хале, ако у њима нема здравих и мотивисаних радника који знају и хоће да раде, а да за тај рад буду адекватно плаћени.

Савез синдиката Републике Српске, као одговорна и савјесна организација која штити права и интересе радника, чланова синдиката, и у наредном периоду предузеће бројне активности, које ће, као приоритети овог програма, јасно одражавати непосредни изазов суочавања с кризом и средњорочне напоре усмјерене на заштиту, очување и побољшање радничких права, услова рада и економско-социјалног положаја чланова синдиката у Републици Српској. Исто тако, бориће се и залагати да „члан синдиката има право више“, што ће и представљати нашу основу рада у наредном периоду.

**„ИМАМ ПРАВО ВИШЕ,
ЧЛАН САМ СИНДИКАТА!!!“**

ОСНОВНИ ПРАВЦИ ДЈЕЛОВАЊА САВЕЗА СИНДИКАТА РС

Активности Савеза синдиката РС у наредном четворогодишњем периоду биће усмјерене на постизање основних циљева како би се реализовала заштита, очување и побољшање радничких и синдикалних права:

1. Очување и побољшање економско-социјалног положаја радника:

- Наставак започетих активности на увођењу новог система плата у Републици Српској и дефинисању основних, полазних параметара вредновања и плаћања рада – плата за достојанствен живот радника и њихових породица
- Повећање најниже плате у Републици Српској
- Проширење диференцијације најнижих плата по стручним спремама
- Повећање плата у привреди (у приватном и јавном сектору), како „најниже“ плате у правилу не би постале „највише“
- Повећање плата буџетских и фондовских корисника

2. Развој и унапређење социјалног дијалога:

- Трипартитно и бипартитно колективно преговарање:
- Остваривање уставног права да се плате у Републици Српској могу уређивати искључиво Законом и КОЛЕКТИВНИМ УГОВОРОМ
- Закључивљење Општег колективног уговора
- Закључивање посебних колективних уговора у привреди
- Закључивање колективних уговора на нивоу послодавца
- Активно учешће у раду Економско-социјалног савјета Републике Српске
- Активно учешће у раду одбора, комисија и других тијела и органа на свим нивоима извршне и законодавне власти

3. Законодавне активности:

- Вршење законодавне и друге иницијативе према Влади Републике Српске, Народној скупштини Републике Српске и другим институцијама система у циљу доношења нових закона или побољшања постојећих. Ту првенствено мислимо на:
- Закон о раду

- Закон о заштити на раду
- Закон о инспекцијама
- Закон о прекршајима
- Закон о штрајку и сл.

4. Стратешке активности:

- Реализација Стратегије заштите на раду
- Доношење јединственог регистра повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом.
- Рад Одбора за заштиту и здравље на раду на нивоу Савеза синдиката Републике Српске.
- Активнији и ефикаснији рад Одбора за заштиту и здравље на раду на нивоу Републике Српске.

5. Промјена пореске политике у циљу смањења сиве економије и рада на црно

- Да свако растерећење привреде (фискалних и парафискалних намета) има за резултат повећање плата радницима;
- Да један од критерија за додјелу субвенција из Буџета РС и локалних заједница привредним субјектима буде да је формиран синдикат и закључен колективни уговор у предузећу, односно том привредном субјекту
- Формирање јединственог регистра свих субвенција и подтицаја привреди на нивоу Републике Српске
- Повећање стопе пореза на добит
- Увођење посебног пореза на екстра добит
- Опорезивање дивиденде

6. Пооштравање казнене политике у Републици Српској на начин да буде репресивна, а не стимулативна, као што је сада случај

- Увећање постојећих новчаних казни, нарочито за системска кршења Закона, посебно за основна радничка права.
- Могућност привремене или трајне забране обављања дјелатности за послодавце који понављају кршење Закона.
- Јавна објава послодаваца који крше закон – регистар или "црна листа".

- Интензивнији инспекцијски надзор, по службеној дужности и на основу пријава синдиката, посебно привредних субјеката који запошљавају преко 15 радника.

7. Успостављање система контроле и надзора над радом јавних предузећа и прописивање адекватних казних мјера и позивање на одговорност (смјена) руководеће структуре за негативно пословање (управни и/или надзорни одбор, директор), а не да због тога радници сnose посљедице у виду умањења или кашњења зарада и примања и неуплаћених доприноса

- Успоставити систем стварног финансијског и управног надзора, кроз независне ревизије и јавне извјештаје.
- Јасно прописати одговорност руководства за негативне резултате, кроз правну и финансијску одговорност.

8. Демократизација у запошљавању у јавној управи и јавним предузећима на свим нивоима

- Запошљавање искључиво путем јавних и транспарентних конкурса.
- Јасни, мјерљиви критеријуми при запошљавању – бодовање на основу образовања, радног искуства, резултата интервјуа.
- Забрана утицаја политичких странака на избор кандидата.
- Јавна објава резултата конкурса, оцјена и образложења избора кандидата.

9. Да у управним одборима Фонда здравственог осигурања и Јавног фонда за дјечију заштиту буде укључен већински репрезентативан синдикат, односно Савез синдиката Републике Српске, јер су радници власници бруто плате

- Омогућити радницима да путем учешћа синдиката у раду управних одбора врше институционалну и стварну контролу над фондовима.

10. Реорганизација Завода за запошљавање Републике Српске

- Јачање активних мјера запошљавања .
- Јавно објављивање свих програма и корисника – ради транспарентности и спречавања злоупотреба.
- Обавезно учешће синдиката у креирању политика Завода – као партнера који зна реалне потребе запослених и незапослених.

11. Реформа Инспектората Републике Српске - инспекције рада

- Вршити инспекцијске контроле од стране инспектора рада у сарадњи или заједнички са инспекторима других инспекција и већа сарадња са пореском инспекцијом.
- Повећати број контрола из области безбједности и заштите на раду.
- Повећати број редовних инспекцијских контрола.
- Наставак контроле пријаве радника у јединствен систем обвезника пореза и доприноса од стране свих инспектора без обзира на звања и надлежности.
- Запошљавање нових инспектора и континуирано стручно усавршавање и оспособљавање постојећих.
- Наставити сарадњу инспекције рада са припадницима Министарства унутрашњих послова.

12. Извршити реорганизацију Фонда здравственог осигурања:

- Осигураници морају бити на првом мјесту.
- Утврдити праведнији обим права на примарном и секундарном нивоу, у зависности од уплаћених доприноса осигураника.

13. Јачање капацитета и услова рада синдиката:

- Омогућавање уставног и законског права на зајамченост синдикалног организовања и дјеловања.
- Очување јединства Савеза синдиката Републике Српске и гранских синдиката.
- Повећање броја чланова у постојећим синдикалним организацијама.
- Задржавање постојећег броја чланова (спречавање покушаја разбијања синдикалних организација од стране послодавца и политичких структура у виду притисака да се радници ишчлане из синдиката или пређу у друге синдикате).
- Појачати надзор над радом предсједника синдикалних организација и контакт са чланством у синдикалним организацијама.
- Формирање нових синдикалних организација.
- Унапређење и организационо јачање Савеза, гранских синдиката и синдикалних организација.

14. Синдикално оспособљавање и информисање

- Оспособљавање и информисање чланства, радника и укупне јавности биће и даље један од приоритета у раду Савеза.
- Наставиће се са досадашњом праксом благовременог информисања органа Савеза, гранских синдиката и синдикалних активиста, те укупног чланства о свим акцијама и активностима Савеза и гранских синдиката које се буду предузимале.
- Унаприједити и систем повратног информисања - од синдикалне организације до Савеза - изналазиће се и нови начини и методе за остваривање вертикалног и хоризонталног информисања и комуницирања.
- Поред званичне веб презентације Савеза и фејзбук странице, Савез ће у наредном периоду пратити и користити нове облике друштвених мрежа и комуникација путем интернета.
- Остваривање коректне и добре сарадње са свим електронским, писаним медијима и интернет порталима, како у Републици Српској и БиХ, тако и у ширем региону.
- Стални задатак Синдиката ће бити оспособљавање и едукација чланства за синдикални рад што ће се постићи кроз образовање, обуку и информисање формирањем синдикалног образовног центра (сатанци, семинари, радионице, конференције, округли столови и сл.).
- Израда летака, приручника, брошура.....

15. Јачање и унапређење сарадње са синдикалним организацијама у региону, земљама чланицама ЕУ и на међународном нивоу и међународним институцијама и организацијама

- Савез синдиката Републике Српске наставиће дугогодишњу синдикалну сарадњу са свим репрезентативним синдикатима у окружењу, готово свим европским државама и на међународном нивоу.
- Наставиће се сарадња са синдикатима из региона у оквиру Регионалног синдикалног савјета „Солидарност“, а којег су формирали репрезентативни синдикати из земаља насталих на подручју бивше Југославије.
- Као чланица Међународне конфедерације синдиката, Савез синдиката РС ће учествовати у свим активностима које буде проводила та организација, као и у активностима које буде проводила Европска конфедерација синдиката
- Наставићемо сарадњу и са нашим поузданим партнером, Међународном организацијом рада

- Сарадња са социјалним партнерима у Републици Српској, како кроз социјални дијалог тако и кроз остале видове комуникације, биће усмјерена на заштиту, очување и унапређење радничких и синдикалних права.

16. Наставак реализације Конгресне резолуције о бенефитима за чланове синдиката

- Да се бенефити које путем колективног преговарања уговори синдикат, а која подразумјевају нова права која не постоје у законским прописима или права која су већа од оних утврђеним Законом, односе само на чланове синдиката
- Осмишљавање различитих „Синдикалних производа“
- Склапање уговора и споразума, како на нивоу Савеза, тако и на нивоу регионалних синдикалних центара, како би чланови Синдиката остварили различите попусте и друге бенефите при куповини различитих производа и кориштења услуга

17. Наставак реализације Програма социјалног збрињавања

18.Обиљежавање значајних датума

- Првог маја – Међународног празника рада, 25. августа, Дана Савеза синдиката Републике Српске и других значајних датума битних за раднике и Синдикат

19. Учешће Савеза синдиката Републике Српске у процесу придруживања БиХ Европској унији

- Формално укључење Савеза синдиката Републике Српске као партнера у свим радним тијелима, платформама и преговарачким групама које се тичу социјалних и економских питања у оквиру ЕУ интеграција.
- Доступност свих релевантних докумената и нацрта закона који се усклађују са правном тековином ЕУ, ради давања мишљења и предлога из угла радничких права и синдикалних слобода.

20. Промовисање вриједности људског достојанства, слободе, демократије, једнакости, владавине права и људских права

- Радник није трошак нити ресурс – већ човјек са правима, достојанством и потребама.
- Без слободе синдикалног организовања, права на штрајк и учешћа у доношењу одлука, радник, као појединац, остаје без стварног утицаја на свој положај.

- Промовисање једнаких могућности за све – без обзира на пол, националност, вјеру, политичко опредјељење.
- Право на рад, достојанствен живот, синдикално организовање и здраву радну средину – све су то основна људска права која Савеза синдиката Републике Српске штити, промовише и брани.

УМЈЕСТО ЗАКЉУЧКА

Поред редовних програмских активности, пред нама су и нови изазови са којима се сусрећемо, изазови који траже нове политике, нова знања, вјештине и брзе одговоре.

Свијет се убрзано мијења, тржиште рада још брже.

Ми, истински синдикалци, морамо упорним радом заштитити наше чланове, морамо дати добре одговоре и на:

- Дигитализацију,
- Утицај климатских промјена на економију,
- Праведну транзицију,
- Платформски рад,
- Вјештачку интелигенцију,
- Несигурне облике рада,
- Синдром сагорјевања на послу и ментално здравље,
- Долазак страних радника у Републику Српску,
- Бројне друге изазове који су пред нама.

**„ИМАМ ПРАВО ВИШЕ,
ЧЛАН САМ СИНДИКАТА!!!“**

БРОЈ: 11-696-1/25

ДАТУМ: 9.7.2025. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
